

Planter

Pas godt på det nye frøudlæg - det er penge værd

Pleje af det nye udlæg er helt afgørende for udbyttet i frømarken næste år. Der er let 1.000 kr. pr. ha netto at hente på dækningsbidraget udelukkende ved rettidig omhu.

Viden om Opdateret 12. august 2020

Trykskader

Trykskader koster udbytte i næste års frømark. Vær derfor meget opmærksom på "transportkulturen" i marken, så der sker en kontrolleret færdsel. Det gælder i allerhøjeste grad også færdsel med halmvogne og læssemaskiner, der i dag ofte er ret tungt materiel, som ofte ses køre på kryds og tværs i marken.

Efter høst af dæksæd

Det er vigtigt i perioden efter høst af dæksæd at give det nye udlæg gode muligheder for at udnytte lysindstrålingen for at udvikle de nye skud. Hold lav stub og at få fjernet dæksædshalmen hurtigt, så det nye udlæg kan få lys og luft. Stubben skal sættes så kort, som det er praktisk muligt. Stubben skal afpudsnes snarest muligt efter høst. Afpudsningshøjden afhænger af frøarten.

Der bør aldrig være så meget plantemateriale efter en afpudsning, at det skal fjernes. Sker det alligevel, skyldes det, er der er afpudset for sent eller med det forkerte materiel. I efteråret 2019 var der en del henvendelser vedrørende nye udlæg eller marker til 2. års høst, hvor man ikke havde fået afpudset rettidigt og dermed stod med alt for meget pels. Det må ikke ske. Afpudsning er en vigtig opgave i frømarken om efteråret.

På de moderne mejetærskere med stor skærebordsbredde skal der være monteret avnespreder for at hindre, at avnerne dækker for udlægget.

Alm. rajgræs

Gødskning

Svage udlæg bør tilføres 30 kg N straks efter høst af dæksæden for at sikre en tilstrækkelig udvikling. Vær opmærksom på afgrødens totale kvælstofkvote. Den mængde kvælstof, der tildeles om efteråret, fratrækkes den totale kvote. Nye forsøg viser, at det koster udbytte at omfordele kvælstof i alm. rajgræs fra forår til efterår.

Hvis der er mulighed for afsætning af græs, er der mulighed for at tildele frøgræsudlægget 50 kg N efter høst af dæksæden og så tage en slæt græs. Derved spares også en afpudsning af en eventuel for høj stub efter høst af dæksæd. Vær opmærksom på at fortjenesten ved salg af det afslåede materiale let kan blive spist op af lavere frøudbytte på grund af færdsel ved høst. Så der skal køres med omtanke i marken. Bemærk, at det er et krav for at benytte kvoten på 50 kg N, at den efterfølgende afgrøde høstes og udnyttes.

 Kvælstoffet kan tildeles som gylle. I frøgræs er der ikke krav om nedfældning. Der regnes med 100 % udnyttelse af ammonium-N.

Afpudsning

Udlægget skal have en højde på 8 cm medio oktober. Hvis udlægget bliver for langt, øges risikoen for sneskimmel, og plantemassen kan skygge og give en senere vækststart i foråret.

Derfor er det vigtigt hele tiden at vurdere behovet for afpudsning.

Et alternativ til afpudsning er afgræsning med får. Det kræver selvfølgelig, at man kan skaffe får, og at man kan skaffe tilstrækkelig mange får. Et for stort areal i forhold til antallet af får giver vraggræs, der er absolut uønsket og efterfølgende skal afpudses. Der skal derfor så mange dyr på arealet, at der sikres en hurtig og ensartet afgræsning. Den gamle stribegræsning er absolut at foretrække, selvom den er mere tidskrævende.

Ukrudt

Græsukrudt og spildkorn kan kun vanskeligt bekæmpes i alm. rajgræs, og kun så længe det er småt.

Et godt sædskifte er den bedste metode til at undgå problemer med græsukrudt.

Hvis der alligevel skulle være problemer, skal bekæmpelsen af græsukrudt iværksættes fra efteråret.

Antallet af midler til rådighed i frøafgrøden efter høst af dæksæd, når det drejer sig om græsukrudt, er meget begrænset. Tag en snak med din konsulent om hvilken af mulighederne, der passer bedst til din situation. Vær opmærksom på, at mange af løsningerne bygger på en 'mindre anvendelse'. Denne kræver, at du har vejledningen tilgængelig, før du kører i marken.

Stor bestand af bredbladet ukrudt kan også med fordel bekæmpes om efteråret. Her bør du ligeledes tale med din konsulent om de forskellige løsningsmuligheder, så du får den løsning, der passer bedst til din marks behov.

Se forslag til midler og dosis: [Ukrudt i alm. rajgræs om efteråret efter høst af dæksæd](#).

Rødsvingel

Gødskning

Rødsvingel skal altid tilføres kvælstof om efteråret. Der skal tilføres 60-70 kg N til sorter med lange udløbere og 50-60 kg N pr. ha til sorter med korte udløbere eller helt uden udløbere. Gødningen tildeles sidst i september.

Svage udlæg kan eventuelt tilføres 30 kg kvælstof umiddelbart efter høst. Resten omkring 1. oktober.

Gylle kan anvendes til rødsvingel om efteråret, og der regnes med 100 pct. udnyttelse af ammonium-kvælstoffet.

Afpudsning

Det er meget afgørende, at en eventuel for høj stub efter høst straks afpudses. Her afpudses ret dybt til en højde af 5 cm for at sikre det nødvendige lys og afhugning af gammelt plantemateriale, så der sættes nye skud og blade. Der afpudses så mange gange, det er nødvendigt for at sikre, at marken har en højde på maks. 8 cm inden vinter.

Et alternativ til afpudsning er ligesom i alm. rajgræs afgræsning med får. Det kræver selvfølgelig, at man kan skaffe får, og at man kan skaffe tilstrækkelig mange får. Et for stort areal i forhold til antallet af får giver vræggræs, der er absolut uønsket og efterfølgende skal afpudses. Der skal derfor så mange dyr på arealet, at der sikres en hurtig og ensartet afgræsning. Den gamle stribegræsning er absolut at foretrække, selvom den er mere tidskrævende.

2. års marker

Marker, der skal ligge til høst 2. eller 3. år, bør afbrændes. Husk at følge vejledningerne for lovlig afbrænding. Der er op til 20-25 pct. merudbytte for afbrænding contra afpudsning. Det er vigtigt, at afbrændingen sker jævnt, så hele arealet afbrændes. Hvis det ikke er sket, skal arealet alligevel afpudses.

Pas på ikke at brænde huller i marken. Det vil sikre væselhalen god plads.

Ukrudt

Græsukrudt er som i al frøgræs et alvorligt problem.

Et sundt sædskifte med vekslen mellem vår- og vinterafgrøder er en effektiv måde til at undgå store problemer med græsukrudt.

En af de mest alvorlige ukrudtsarter i rødsvingel er væselhalen. Her er sædskiftet den mest effektive og i øjeblikket eneste måde til en sikker bekæmpelse.

Hvis der er problemer med græsukrudt, skal bekæmpelsen altid iværksættes fra efteråret. Bemærk, at Reglone har godkendelse til mindre anvendelse i rødsvingel, men kun i 2.-3. års marker. Risikoen for skade ved anvendelse i 1. års marker er for stor.

Ellers er der en række midler til rådighed, som alle har deres styrker og svagheder. Tag en snak med din konsulent om en optimal strategi i netop din mark. Vær opmærksom på, at mange af løsningerne bygger på en godkendelse til mindre anvendelse. Denne kræver, at du har vejledningen tilgængelig, før du kører i marken.

En stor bestand af bredbladet ukrudt kan også med fordel bekæmpes om efteråret. Her er også en række løsningsmuligheder, som du bør tale med din konsulent om, så I får den løsning, der passer til ukrudtsfloraen i din mark.

Se forslag til midler og dosis: [Ukrudt i rødsvingel om efteråret efter høst af dæksæd](#).

Engrapgræs

Engrapgræs

Bemærk, at det ikke er tilladt at benytte Express 50 SX eller Hussar Plus OD til bortsprøjtning af hvidkløver med udlæg af engrapgræs.

Bemærk at Hussar OD og Hussar Plus OD ikke må indgå i samme splitbehandling.

En stor del af engrapgræsset lægges ud i hvidkløver. Det er meget vigtigt, at hvidkløveren bortsprøjtes straks, den er begyndt at gro igen efter høst. Vær meget opmærksom på de nye muligheder, og begrænsninger der er kommet det seneste år ved anvendelsen af visse minimidler. Hvis man bruger Hussar OD til bortsprøjtning af hvidkløveren, som det tidligere har været almindelig praksis, er der nogle begrænsninger, der kort vil blive beskrevet:

Aktivstoffet iodosulfuron (f.eks. Hussar OD) anvendt til bortsprøjtning af hvidkløver efter høst: Det er tilladt at splitte doseringen af Hussar OD, så der kan behandles 2 gange i vækstsæsonen. Ved at bortsprøjte kløveren med Hussar OD har man brugt det ene "skud i bøssen" mod enårig rapgræs. Dermed har man dårligere mulighed for at bekæmpe enårig rapgræs. Bemærk, at hvis man har brugt Hussar OD til bortsprøjtning af hvidkløver, må man ikke senere anvende Express til bekæmpelse af tokimbladet ukrudt.

Hele regelsættet omkring anvendelsen af visse minimidler er meget komplekst. Derfor må det kraftigt anbefales at rådføre sig med sin konsulent før anvendelsen.

Zypar kan anvendes til bortsprøjtning af hvidkløver i august måned, når der er udlæg af engrapgræs. Doseringen er 1,0 liter pr. ha, enten som en engangsbehandling eller 2 x 0,5 l pr ha ved en splitbehandling. Midlet er særdeles effektivt til bortsprøjtning og giver ikke problemer i forhold til anvendelsen af visse S.U midler, se ovenfor.

Gødskning

Engrapgræs udlagt i hvidkløver har sjældent behov for gødning umiddelbart efter høst af dæksæd. Svage udlæg efter vinterhvede eller vinterraps kan eventuelt tilføres lidt kvælstof, men det er absolut undtagelsen.

Ellers tilføres 40 kg kvælstof til begge typer efter hvidkløver. Marker udlagt i ikke N-fikserende afgrøder tildeles 60 kg kvælstof til fodertyperne og 70 kg kvælstof til plænetyperne.

Kvælstof til engrapgræs tilføres normalt sidst i september eventuelt i starten af oktober.

Ukrudt

Græsukrudt er som i al frøgræs et alvorligt problem. I engrapgræs er det speciel enårig og alm. rapgræs, der giver problemer.

Alm. rapgræs kan være så stort et problem, at marken bliver kasseret.

Bekæmpelsen af græsukrudt skal startes i efteråret. De midler, vi har til rådighed, virker udelukkende eller bedst på småt ukrudt i fremspiringsfasen. Ofte vil de doseringer, det er muligt at anvende dog, ikke kunne løse problemet fuldstændigt. Derfor vil det ofte være nødvendigt at følge op næste forår, men det må ikke afholde producenten fra at starte allerede om efteråret. Der er søgt om dispensation til anvendelse af Reglone i engrapgræs og hvidkløver.

Ved avl af engrapgræs gælder også, at et sundt sædskifte er den mest effektive måde at undgå de værste problemer med græsukrudt.

Der er en række midler til rådighed, som alle har deres styrker og svagheder. Tag en snak med din konsulent om de forskellige løsningsmuligheder. Vær opmærksom på, at mange af løsningerne bygger på en godkendelse til 'mindre anvendelse'. Denne kræver, at du har vejledningen tilgængelig, før du kører i marken.

En stor bestand af bredbladet ukrudt kan også med fordel bekæmpes om efteråret. Her er også en række løsningsmuligheder, som du bør tale med din konsulent om, så I får den løsning, der passer til ukrudtsfloraen i din mark.

Se forslag til midler og dosis: [Bekæmpelse af hvidkløver, græsukrudt og tokimbladet ukrudt i engrapgræs.](#)

Emneord

Sidst bekræftet/revideret: 12. august 2020

Vil du vide mere?

Barthold Feidenhans'

Landskonsulent, Frø

SEGES

baf@seges.dk

+45 8740 5425

Støttet af

STØTTET AF
Frøafgiftsfonden

SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

